

سه شنبه 26 آذر 1392 - 14 صفر 1434 - 17 دسامبر 2013

با گذشت حدود هفت سال از فرمان‌روایی ناپلئون بناپارت بر فرانسه، اختلافات و درگیری‌های فرانسه با انگلستان که از چند قرن قبل از آن آغاز شده بود، ادامه یافت. پیش از آن، ناپلئون...

*** 26 آذر در گذر تاریخ**

*** رحلت محقق و مدرس فرزانه آیت الله شیخ «هادی تائهی» در همدان (1375 ش)**
اشاره:

آیت‌الله شیخ هادی تائهی در سال 1280 شمسی (1319 ق) در همدان دیده به جهان گشود و سال‌ها در محضر پدرش، آیت‌الله شیخ مرتضی تائهی به فراگیری علوم دینی پرداخت. از آن پس مدرسه زنگنه همدان، پایگاه تحقیق و تدریس او گردید. آیت‌الله تائهی همچنین از محضر عالمان دیگری همچون میرزا علی آقا خلخالی، شیخ محمدبهراری و سیدعلی نجفی کسب فیض نمود و به مقام والایی در علم و تقوا دست یافت. از وی آثار چندی نیز به جای مانده است. سرانجام این عالم ربانی در 26 آذر 1375 ش برابر با ششم شعبان 1417 ق در 95 سالگی دار فانی را وداع گفت و در باغ بهشت همدان مدفون گردید.

*** ابطال معاهدات تحمیلی روسیه تزاری علیه ایران (1296 ش)**

اشاره:

در زمان صدارت وثوق الدوله، دولت جدید التأسيس بلشویکی روسیه که می‌خواست قوای خود را از نواحی شمالی ایران خارج سازد، با ارسال نامه‌ای برای دولت ایران اعلام داشت تمام معاهداتی که دولت روسیه تزاری به ایران تحمیل کرده بود از درجه اعتبار ساقط است. طبق مواد این اعلامیه که به امضای تروتسکی، همکار لنین و از رهبران انقلاب بلشویکی روسیه، رسیده بود، عهدنامه‌ای که روسیه تزاری و دولت استعماری انگلیس در سال 1907 م برای تقسیم ایران بسته بودند، لغو شد و مبنای اعتبار سایر معاهداتی که میان ایران و روسیه وجود داشت، رضایت طرفین اعلام گردید.

*** رحلت فقیه جلیل آیت‌الله «سید اسماعیل اصفیایی شندآبادی» (1368 ش)**

اشاره:

عالم ربانی، آیت‌الله سید اسماعیل اصفیایی شندآبادی در سال 1289 ش در روستای شندآباد از توابع شهرستان شبستر در آذربایجان شرقی دیده به جهان گشود. وی پس از طی دروس مقدمات و سطح، وارد حوزه علمیه تبریز شد و در درس استادان نامدار آن حوزه همچون: سید مرتضی خسروشاهی و میرزا ابوالحسن انگجی بهره‌ای وافر برد تا آن که خود یکی از مدرسان ماهر حوزه تبریز گشت. آیت‌الله اصفیایی از آن پس به درس و بحث و ارشاد مردم همت گماشت و با تلاش عالی خود، مسجد و مدرسه تاریخی سید حمزه تبریز را که به ویرانه‌ای تبدیل شده بود احیا کرد و آن را به محلی برای ترویج دین و اسکان طلاب تبدیل نمود. ایشان پس از عمری تلاش و فعالیت‌های مذهبی و اجتماعی در تبریز و خدمت به مردم آن شهر، راهی شهرستان قم شد تا با استفاده از انفاص قدسی عارفان آن تربت پاک، تزکیه نفس خویش را به اکمال برساند. با این حال از تدریس، تألیف و تفسیر غافل نماند و از بدو ورود به قم، با عشقی سرشار به فقه آل محمد(ص)، تلاش خود را در این زمینه‌ها دوچندان کرد. این عالم ربانی و فقیه صمدانی سرانجام پس از سال‌ها کوشش در جهت ترویج و تبلیغ دین و تزکیه و تهذیب نفس در تاریخ 26 آذر 1368 برابر با 18 جمادی‌الاول 1410 ق در 79 سالگی دارفانی را وداع گفت و پیکر پاکش پس از تشییع باشکوه، در مقبره العلما باغ بهشت قم به خاک سپرده شد.

*** روز حمل و نقل**

اشاره:

در جهان امروز، بخش حمل و نقل از جمله بخش‌های زیربنایی اقتصاد هر جامعه است که علاوه بر تحت تأثیر قراردادن فرایند توسعه اقتصادی، خود نیز در جریان توسعه دچار تغییر و تحول می‌شود. حمل و نقل، با ایفای نقش رابط میان بازار تولید و بازار مصرف، به مثابه پایه‌های پلی است که بخش‌های مختلف جوامع با عبور از روی آن، به سمت توسعه پایدار حرکت می‌کنند. صنعت نوپای حمل و نقل در جمهوری اسلامی ایران، دورانی پرفراز و نشیب را پشت سر گذاشته که ویژگی اصلی آن تلاش برای دستیابی به جایگاهی والاتر و فردایی بهتر است. در تاریخ تحولات این صنعت در کشورمان، روزها و ایام سرنوشت‌سازی بوده‌اند که نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری و انسجام شبکه حمل و نقل کشور داشته‌اند. 26 آذر سال 1362 یادآور چنین ایامی است که در آن حضرت امام خمینی(ره) فرمانی در زمینه اعزام کامیون‌ها به بنادر جنوبی برای تخلیه کالاهای وارداتی و مایحتاج مردم صادر کردند. در پی این فرمان کامیون‌داران سراسر کشور، آمادگی خود را برای تخلیه بنادر و حمل و نقل مواد ضروری مورد نیاز مردم اعلام کردند. 14 سال پس از زمان صدور فرمان امام راحل(ره)، در سال 1376 به پیشنهاد وزارت راه و ترابری و برای آگاه‌سازی هر چه بیشتر جامعه با نقش و جایگاه بخش حمل و نقل، روز 26 آذر ماه از سوی شورای فرهنگ عمومی به عنوان روز حمل و نقل شناخته شد. روز حمل و نقل، روز قدردانی از خدمات ارزشمند رانندگان و سایر دست‌اندرکاران و شاغلان بخش حمل و نقل کشور و فرصتی مناسب برای بازنگری نیازها و مشکلات این بخش است.

- * صدور نفت ایران به نحو دور از انتظار 35 درصد کاهش یافت (1354 ش)
- * پشتیبانی کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس از رژیم پهلوی در ماه‌های آخر عمر این رژیم (1357 ش)
- * تحویل 45 تا 60 فروند میراث 2000 به عراق از سوی فرانسه در اوج جنگ با ایران (1365 ش)
- * پشتیبانی کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس از رژیم پهلوی در ماه‌های آخر عمر این رژیم (1357 ش)
- * 14 صفر در گذر تاریخ

* شهادت «محمد بن ابی بکر» از یاران امام علی (ع) در مصر توسط معاویه (38 ق)

اشاره: محمد بن ابی بکر ابن ابی قحافه، یکی از یاران وفادار امام علی (ع) بود که مادرش، اسماء دختر عُمیس پس از ابوبکر با امام علی (ع) ازدواج کرد. او از کودکی در دامان علی (ع) تربیت شد و به شایستگی، مهر علی در دلش جای گرفت. از این رو، وی از حواریون و اصحاب خاص آن حضرت شد و مورد عنایت ویژه‌ی امام قرار داشت. محمد در جنگ جمل در رکاب امیرالمؤمنین بود که از جانب امام به حکومت مصر انتخاب شد. اما مردم مصر از در نیرنگ با او وارد شده و در این هنگام، سپاه معاویه به فرماندهی عمرو عاص بر مصر تاخت در حالی که مردم مصر، علیه او شورش کردند. جنگ شدیدی روی داد تا این که لشکر محمد بن ابی بکر رو به ضعف نهاد. سرانجام، محمد دستگیر و به فجیع‌ترین وجهی به شهادت رسید. او علاوه بر شجاعت و شهامت زایدالوصفی که داشت، از علم و درایت و فهم و فراست و زهد و عبادت فوق‌العاده‌ای برخوردار بود. امیرالمؤمنین علی (ع)، چون خبر شهادت محمد بن ابی بکر را شنید، سخت بی‌تابی نمود و چندین بار در خطبه‌های خویش، وی را به این صفات می‌ستود.

* رحلت «ابن شداد» فقیه و مورخ مسلمان (632 ق)

اشاره:

ابوالمحاسن بهاءالدین مشهور به ابن شداد در سال 539 ق در موصل به دنیا آمد و در دوران کودکی قرآن را حفظ کرد. سپس علمی چون حدیث، تفسیر و قرائت قرآن را فراگرفت و در این رشته‌ها مهارت بسیار یافت. ابن شداد بعد از طی این مراحل، در مدرسه‌ی نظامیه‌ی بغداد، به تدریس پرداخت و در همین دوران بود که ابن خلکان، مورخ مشهور مسلمان، از محضر درس وی بهره‌های بسیار بُرد. ابن شداد پس از چندی، برای کسب دانش بیشتر به سرزمین‌های مختلف اسلامی سفر کرد و هنگامی که به شام رسید، کتابی را که درباره‌ی جهاد و آداب و احکام آن نوشته بود به صلاح‌الدین ایوبی هدیه کرد. دوستی بین ابن شداد و صلاح‌الدین ایوبی همچنان ادامه یافت و او همچون مشاور و مورخ، در تمام سفرها به خصوص در جنگ‌های معروف صلیبی، همراه صلاح‌الدین بود. این دوستی موجب شد که ابن شداد بتواند شرح مستند وقایع دوران صلاح‌الدین ایوبی را بنویسد. یکی از همین نوشته‌ها - که بی‌شک اهمیت بسیاری در زمینه‌ی تاریخ نگاری دارد - کتاب التوادر السلطانیه نام دارد. همچنین دلایل الاحکام در احادیث فقهی در چهار جلد و العصا درباره‌ی حضرت موسی (ع) از دیگر آثار اوست. ابن شداد در 93 سالگی درگذشت.

* تولد «ملا محمد محسن فیض کاشانی» محدث، عالم و مفسر بزرگ مسلمان (1007 ق)

اشاره:

ملا محمد محسن بن شاه مرتضی کاشانی، حکیم، محدث، مفسر، متکلم، عارف و شاعر در کاشان متولد شد. او پس از فراگیری دوره‌ی مقدمات، از محضر دو استاد بزرگ عهد خود در شیراز به نام سید ماجد صادقی بحرانی و ملا صدرا‌ی شیرازی بهره گرفت. ملا محمد محسن کاشانی پس از مدتی به تشرّف دامادی ملا صدرا رسید و عنوان فیض را برگزید. تألیفات او را تا 200 اثر ذکر کرده‌اند که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به تفسیر صافی، نوادر الاخبار، الوافی، الانوار و الاسرار و کتاب علم الیقین اشاره کرد. هم چنین ملا محمد باقر مجلسی (صاحب بحار الانوار)، سید نعمت‌الله جزایری، قاضی سعید قمی، ملا محمد صادق و... و ده‌ها عالم فاضل، از جمله شاگردان فیض کاشانی می‌باشند. ملا محمد محسن در 1091 ق در 84 سالگی در کاشان بدرود حیات گفت و در همان شهر به خاک سپرده شد.

* رحلت فقیه بزرگ «شیخ محمدتقی بجنوردی» عالم و فقیه بزرگ (1314 ق)

اشاره:

آیت الله حاج شیخ محمدتقی بجنوردی، عالمی شهیر و فقیهی باتقوا بود. او از حاکمان و دنیاداران دوری می‌گزید و در میان مردم جایگاهی بس رفیع داشت. گفته‌اند، نمازها را با تأتی بسیار می‌خواند و در آن‌ها سوره‌های بزرگ را قرائت می‌نمود. آیت الله بجنوردی مجالس با شکوهی در منزل خود برای بزرگداشت و تجلیل از حضرت امام حسین (ع) و اقامه‌ی مراسم عاشورا برپا می‌کرد، که همچنان بیش از یک قرن است که ادامه دارد و هر ساله برپا می‌شود. این عالم عامل، که آثار و برکاتی از ایشان دیده شده است، پس از فوت، در حرم مطهر رضوی (ع)، در نزدیک درگاه ورودی به مسجد گوهرشاد مدفون گردید.

* درگذشت میرزا «عبدالرحیم ایروانی» عالم اسلامی (1294 ق)

* 17 دسامبر در گذر تاریخ

* صدور فرمان «میلان» توسط «ناپلئون بُناپارت» پادشاه فرانسه (1807 م)

اشاره: با گذشت حدود هفت سال از فرمان‌روایی ناپلئون بُناپارت بر فرانسه، اختلافات و درگیری‌های فرانسه با انگلستان که از چند قرن قبل از آن آغاز شده بود، ادامه یافت. پیش از آن، ناپلئون در سال 1799 م با بستن مرزهای فرانسه بر روی کالاهای انگلیسی گام نخست را در فشار بر بریتانیا آغاز نمود. وی آن گاه با همکاری روس، اتریش و پرتغال به سوی هدف خود در حذف کشتی‌ها و بازرگانی انگلستان از قاره اروپا ادامه مسیر داد. در این راستا، ناپلئون هرگونه تجارت با انگلستان را ممنوع کرد و ورود کالاهای انگلستان به آن منطقه را، به مصادره تهدید نمود. انگلستان نیز در واکنش به این وضع، دریافت جواز توسط

کشورهای بی‌طرف برای تجارت با قاره اروپا را الزامی اعلام کرد. در پاسخ به این اقدام انگلستان، ناپلئون بُنپارت فرمان‌هایی از جمله فرمان میلان را در هفدهم دسامبر 1807م صادر نمود که بر اساس آن، همه کشتی‌های بی‌طرف تهدید می‌شدند که در صورت پذیرش دستورهای انگلستان، به عنوان اموال انگلستان، مصادره خواهند شد. اقدام ناپلئون در صدور فرمان میلان، در حقیقت، به کارگیری سلاح محاصره در یک نبرد اقتصادی به شمار می‌رفت و هدف آن از یک‌طرف، وادار ساختن بریتانیا به تسلیم، از راه مسدود کردن تجارت آن کشور بود و از سوی دیگر، به منزله حمایت از صنایع فرانسه تلقی می‌گردید. ناپلئون همچنین از دولت‌های اروپایی دست‌نشانده خود خواست تا روابط تجاری خود را با انگلیس قطع کنند. بدین ترتیب، ناپلئون جزیره انگلیس را در خشکی و دریا محصور کرد و کشتی‌های فرانسوی و متحدان فرانسه اجازه یافتند تا کشتی‌های انگلیسی را مورد تهاجم قرار دهند. با این فرمان، نفوذ سیاسی و تجاری انگلیس در مناطق خشکی اروپا کاهش یافت و اوضاع بازرگانی و صنعت انگلستان را به میزان یک بحران اقتصادی که با خشک‌سالی همراه بود مواجه ساخت. با این حال شکست نهایی ناپلئون در سال 1815م خط پایانی بر این گونه قرارداده‌ها کشید.

* درگذشت «سیمون بولیوار» قهرمان معروف آمریکای جنوبی (1830م)
اشاره:

سیمون بولیوار، سردار و سیاست‌مدار معروف آمریکای جنوبی در بیستم آوریل 1783م در شهر کاراکاس در ونزوئلا به دنیا آمد. وی پس از طی دروس متوسطه، برای ادامه تحصیل راهی مادرید در اسپانیا گردید و در رشته حقوق فارغ التحصیل شد. بولیوار که در اواخر انقلاب کبیر فرانسه در آن کشور به سر برده بود، پس از بازگشت به کشورش درصدد برآمد تا کشور خود و مناطق آمریکای جنوبی را که در زیر یوغ استعمار اسپانیا بودند، آزاد سازد. از این رو، مبارزات خود را از سال 1813م آغاز کرد و طی سال‌های متمادی و جنگ‌های پیاپی، قدرت اسپانیا را در منطقه درهم شکست. بولیوار در جریان این مبارزات بر آزادی تمامی مناطق آمریکای جنوبی تأکید می‌ورزید و به دنبال استقلال کشورهای این منطقه بود. در این جنگ‌ها، وی ممالکی را که امروزه اکوادور، پرو و کلمبیا نامیده می‌شود از چنگ اسپانیا خارج ساخت و به استعمار سی‌صد ساله آنان پایان داد. بولیوار از آن پس خود به ریاست جمهوری این مناطق انتخاب گردید. در سال 1825، آزادی پروی علیا از طرف بولیوار اعلام شد و به همین جهت، این کشور را بولیوی نام نهادند. این مبارزات، از بولیوار شخصیتی محبوب و الگو ساخت و علاوه بر سرمشق‌گیری جوانان از او، وی به مظهر مبارزه ضد استبداد در جهان غرب نیز شهرت یافت. او سرسختانه طالب آزادی، عدالت و دموکراسی بود و از این رو در جریان مبارزات خود، لقب آزادی بخش گرفت. با این حال، خودخواهی و فرقه‌گرایی‌ها، مانع از تحقق رؤیای بولیوار در ایجاد فدراسیونی متحد در آمریکای جنوبی شد و بروز برخی مخالفت‌ها، وی را به استفاده از روش‌های دیکتاتوری ناچار ساخت. این مسئله به کاهش محبوبیت بولیوار انجامید و باعث شد که در سال 1830م از قدرت کناره‌گیری کند. وی تمام ثروت سرشار و ارثیه هنگفت پدر را در راه پیشرفت انقلاب و آزادی گذاشت تا این‌که در هفدهم دسامبر 1830م در 47 سالگی بر اثر بیماری سل درگذشت. در حال حاضر نیز، سیمون بولیوار در آمریکای لاتین به ویژه ونزوئلا به عنوان قهرمان ملی، معروف است. بولیوار از دید معاصرانش، رهبری برجسته در مبارزه برای استقلال سیاسی آمریکای لاتین بود که تقریباً با دست خالی قادر شد بر همه موانع و ناکامی‌هایی که در راه اداره کردن و حفظ مبارزه دشوار پانزده ساله با اشغال‌گران اسپانیایی وجود داشت فائق آید و سلطه آنان را بر آمریکای لاتین پایان بخشد.

* پرواز اولین هواپیمای موتوردار جهان توسط برادران رایت (1903م)
اشاره:

در هفدهم دسامبر 1903م اولین هواپیمای موتوردار جهان، پس از بارها آزمایش و تجربه، سرانجام با موفقیت از زمین برخاست و نزدیک به یک دقیقه در فضا پرواز کرد. این هواپیما توسط دو برادر به نام‌های ویلیام و اُوویل رایت، ساخته شد و در ایالت کارولینای شمالی آمریکا آزمایش گردید. برادران رایت در ابتدا دوچرخه‌ساز بودند و با مشاهده پرواز هواپیماهای بدون موتور به پرواز علاقه‌مند شدند و سرانجام با پشتکار فراوان، موفق به ساخت و پرواز اولین هواپیمای موتوردار جهان گردیدند. آنها توانستند ماشین پرنده‌ای سنگین‌تر از هوا و دارای حجم بزرگ را ساخته و مورد آزمایش قرار دهند. نخستین پرواز، 12 ثانیه به طول انجامید و آزمایش دیگری که در همان روز انجام شد، زمان بیشتری را دربرگرفت. هواپیمای برادران رایت که با سلامت فرود آمد، دارای دو بال و و ملخ بود و اولین هواپیمای موتوری به حساب می‌آید که انسان با آن پرواز کرد.

* تبعید صدها فلسطینی به جنوب لبنان توسط رژیم صهیونیستی (1992م)

اشاره: رژیم صهیونیستی از همان آغاز شکل‌گیری، برای انجام عملیات تروریستی و قتل و غارت فلسطینیان، بهانه‌های مختلفی را مطرح می‌ساخت و در توجیه اعمال ضدبشری خود به آن‌ها تمسک می‌جست. گرچه رژیم غاصب صهیونیستی برای اقدامات ضدانسانی خود، نیازمند دلیل نبود. در همین راستا در 17 دسامبر 1992م، رژیم صهیونیستی به بهانه کشته شدن یک پلیس مرزی خود، 415 تن از رهبران و اعضای سازمان‌های جنبش جهاد اسلامی و جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) را از فلسطین اشغالی اخراج نمود و به جنوب لبنان تبعید کرد. پس از آن که دولت لبنان در مخالفت با این اقدام غیرانسانی، حاضر به پذیرش تبعیدیان فلسطینی نشد، مبارزان فلسطینی در سرمای زمستان و بدون داشتن وسایل و آذوقه، در شرایط ناگواری قرار گرفتند. این اقدام خشم جهان اسلام و سایر کشورها را برانگیخت و شورای امنیت با صدور قطعنامه 977، این عمل را محکوم کرده و خواستار بازگشت تبعیدیان فلسطینی به سرزمین خود شد. سرانجام بر اثر فشارهای بین‌المللی، رژیم صهیونیستی با بازگشت تبعیدیان فلسطینی به مناطق اشغالی موافقت کرد. هر چند برخی از رهبران فلسطینی در هنگام

بازگشت، بار دیگر دستگیر شدند، اما این امر روحیه مردم فلسطین را برای مقاومت بیشتر در برابر صهیونیست‌های اشغال‌گر تقویت نمود.

* روز ملی «بوتان»

اشاره:

مردم بوتان از قرن شانزدهم میلادی، تحت یک حکومت مذهبی زندگی می‌کردند. در گذشته، اقوام و گروه‌های ساکن در بوتان، رقابت طولانی برای به دست گرفتن قدرت داشتند اما در سده هفدهم، این گروه‌ها تحت رهبری واحد، با هم متحد شدند و سمت رهبری روحانی و دنیوی در دست یک فرد قرار گرفت. در نهایت در هفدهم دسامبر 1907م، رگون وانگ‌چوک، نظام سلطنتی موروثی را در بوتان برقرار کرد و خود به پادشاهی نشست. کشور پادشاهی بوتان با 47 هزار کیلومتر مربع مساحت در مرکز آسیا و در همسایگی هند و چین واقع شده است. جمعیت بوتان در حدود 800 هزار نفر است که اکثراً پیرو آیین بودا و درصدی نیز هندو مسلک می‌باشند. تیمپو پایتخت بوتان و نگول‌تروم واحد پول این کشور است. پیش‌بینی جمعیت بوتان تا سال 2025 بیش از 5/1 میلیون نفر خواهد بود. زبان رسمی در کشور بوتان تبتی است. هفدهم دسامبر سال‌روز تاج‌گذاری پادشاه اوگن وانگ‌چوک در 1907 به عنوان روز ملی بوتان نام گرفته است. بوتان در سال 1971م به عضویت سازمان ملل متحد درآمد. نظام حکومت این کشور، پادشاهی با یک مجلس قانون‌گذاری است. با وجود آنکه سرزمین بوتان میان دو کشور بزرگ چین و هند قرار گرفته و دارای بلندترین کوه‌های جهان است، با این حال، برای دیگر نواحی جهان چندان شناخته شده نیست.

* تولد لوود ویک وان بتهوون ، موسیقیدان آلمانی(1770م)

* کشته شدن 25 هزار نفر در جریان توفان و گردباد سهم‌ناک پاکستان (1965م)

* تهاجم نظامی امریکا و انگلیس به عراق (1998م)

* مرگ «ازویل رایت» سازنده اولین هواپیمای موتوردار جهان (1948م)

* تولد «همفّری دیوی» شیمی‌دان شهیر انگلیسی و پدر الکتروشیمی (1878م) (ر.ک: 29 مه)

* تولد «جوزف هنری» مخترع و دانشمند معروف امریکایی(1797م)